dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 9

I

Bernadette Boher entra en aquesta història mentre dorm i somia. Dorm, somia i prova de despertar-se. Li sol passar, quan s'abandona a migdiades supèrflues, untades d'avorriment més que de fatiga. Sap que somia i que fa massa estona que dorm, llavors prova de despertar-se... És clar, l'esforç forma part del somni i durant cinc o sis segons li és difícil destriar cap a quin món ha begut consciència, el món del son o el món del somni.

Avui l'ajuda Robinson Crusoe. Mentre cantusseja "Jumping Jack Flash", i sense treure's les ulleres de sol, s'ajup per entaforar el cap a l'ull d'una guillotina. Bernadette no té temps de veure l'esquitx de sang: el *txaaccc* de la fulla que cau la desperta de cop i la deixa

dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 10

amb el cor bategant de pressa. És així com abandona la multitud d'orenetes i falciots que piulaven per exigir execucions més lentes.

Contenta d'haver-se despertat abans que també la conduïssin al cadafal, atribueix a l'espant aquesta eixida tan brusca del somni, i llavors s'adona que coneix el so de la guillotina, per haver-lo sentit sovint a dues passes del sofà on s'havia adormit. S'alça un xic per verificar que, efectivament, ha integrat en el somni el soroll de la fulla del fax tallant paper. Amb el cap entre les mans, es queda asseguda prop de dos minuts mentre escampen els últims records de l'execució, fins que retroba l'ambient somort de la seva sala d'estar. Abans de mirar el full, es passa aigua freda per la cara com fa sempre quan es desperta, per desembotir-se els ulls. Se li inflen i envermelleixen tan bon punt s'adorm, encara que sigui per un cluc de deu minuts. Li deu venir d'un besavi gripau.

Es queda dreta per llegir el fax i ja res més no és igual.

El missatge és d'en Daniel, el seu amic Daniel de fa vuit anys, que no ha tornat a veure ni n'ha tingut cap notícia des que la van expulsar de Prats de Molló.

dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 11

Li diu això, traduït del francès, tal com seran traduïdes tantes converses d'ara endavant: "Bernadette, em sap greu haver d'escriure't avui. La teva mare és morta. Es va suïcidar ahir al matí i la jutjaran d'aquí tres dies. Potser seria convenient que vinguessis, per ella i per tu. Estic a la teva disposició, no he canviat d'adreça, trobaràs els meus números de telèfon i de fax indicats aquí sota. Fins aviat, sigues coratjosa. Daniel Balasch." Li farà gràcia, més tard, que hagi signat amb el seu cognom, com si dubtés que pogués recordar-se d'ell.

A vegades havia imaginat que la seva mare podia haver mort sense que ningú l'avisés. Quan hi pensava sentia pena, però una pena discreta, com un record de pena vella per un gat atropellat als temps de la infància. En canvi, si s'hagués mort el pare, estava segura que ningú no l'hi hauria dit. Però no troba cap raó per pensar que el pare sigui mort, ha nascut per durar molt, o no seria tan dolent amb els altres.

Ha de tornar-hi. Durant vuit anys ha aconseguit viure sense cap nova d'allà; hauria volgut aguantar més. Avisa l'agència de turisme que marxa uns dies,

dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 12

amb l'esperança de tornar aviat i oblidar de nou el seu univers natal, per retrobar de pressa les cues de tafaners amb qui visita el Barri Gòtic. Durant els vuit anys passats a Barcelona s'ha repetit tothora que volia ser d'aquesta ciutat, la millor ciutat del món de Bernadette. Mentre es prepara per marxar-ne sola i tornar allà d'on havia marxat sola, li sembla que ho perdrà tot si no conserva una mica de la flaire dels carrers en una butxaca i el brogit de les veïnes en una altra... Surt al balcó i mira cap avall, cap als cotxes que ballen, però no veu res que li permeti afegir recança a la recança. Torna a entrar i seu per rumiar el que ha d'endur-se.

Neteja la bossa de viatge amb un tovalló humit abans de desar-hi un nombre indeterminat de parells de mitjons, de calces i sostenidors. També hi posa pantalons, dos jerseis de llana i una bufanda. Té la temptació d'entaforar-hi aigua de colònia i maquillatge, però hi renuncia.

Tornaré aviat, diu una mica més tard. Ho diu a un parell d'amigues que li fan dos petons sense gosar proposar-li d'acompanyar-la i ho diu a l'amic amb qui de tant en tant comparteix un polsim de sexe. Ell

dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 13

tampoc té ganes d'acompanyar-la i no s'entreté amb paraules de condol. La deixen marxar.

No se sent interessada pel recorregut del tren, veu el paisatge com un simple decorat instal·lat per distreure els viatgers mentre s'apropa el nord fronterer. El balanceig del vagó la mareja i tanca els ulls, però de seguida pensa en la carícia que potser haurà de fer al front de la mare i s'ennuega encara més. S'estima més quedar-se amb els ulls oberts i intentar no pensar. No pot impedir, però, que alguns records de la seva vida d'abans se li imposin i aviat no té prou forces per barallar-s'hi. Voldria saber com fer-s'ho per guardar només els records que la commouen, els que li arrencarien un somriure i que tindria ganes d'explicar a un noi en una alba encara tenyida de son. No ho sap fer i els altres records, els de sempre, acaben ocupant tot el lloc, el pare i la mare la rambolen sense raons aparents, la gent de Prats de Molló la ignora amb ostentació i els soldats, tota la tropa de soldats, li miren les cuixes per riure-se'n.

Passat Figueres, prop de la mar, esborra per una estona tan mala companyia. Quan el tren corre a frec de platja prova de retrobar l'olor de l'aigua. Si no

dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 14

s'equivoca, no s'ha banyat a plena mar des del dia dels seus disset anys, i va ser l'única vegada que ho va fer nua, a la platja de Torrelles. Era quan s'escapava dels pares i del liceu. Del vagó estant, vol recordar la sensació del vent quan passa entre les cames, el cruixit de la sorra contra el pubis; també les mirades dels nois que feien veure que observaven les ones. No li havia estat gaire difícil despullar-se davant d'ells, sabia que aviat ja no la mirarien, que cercarien altres panorames: Bernadette nua no és un paisatge propici a les fotos de vacances. No aconsegueix recordar-ho tot, d'aquella platja, ha viscut tots aquests anys sense tocar la mar. I del vent de mar a la pell en la seva vida a ciutat no en podria dir gran cosa, si no fos per parlar de la pell dels turistes, quan l'emborratxen d'efluvis d'oli solar mentre passegen a l'ombra de les catedrals i ella explica en quatre llengües de quin forat de segles van néixer.

L'estació de Perpinyà li sembla petita com una capsa de llumins, a penes més freqüentada que una andana de metro de Barcelona; es vol convèncer que no li provoca ni sorpresa ni nostàlgia. Caminant cap a la sortida, fa veure que no escolta la gent que parla

dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 15

francès amb l'accent apagat dels funcionaris. La cantarella de per aquí també es mor, pensa, i somriu perquè sembla que es faci il·lusions. Sap que no se n'ha de fer, però fins aquell moment no s'havia adonat de veritat que durant uns quants dies haurà de canviar de llengua i anar amb compte que ningú del seu poble no remarqui que sap parlar com els d'allà baix.

A fora de l'estació, la ciutat li sembla silenciosa, "freda com un hivern francès", murmura, i torna a somriure, dues vegades en menys de quatre minuts, quin tip de bon humor!, s'hauria de controlar. Va a peu fins a la parada d'autocars, flairant sense plaer els gasos dels cotxes que li acaronen els turmells. És l'olor dels carrers de Barcelona, però què s'esperava?, un Perpinyà de til·lers i glicines? Les tres hores que falten perquè un autocar pugi fins al Vallespir, les passa prop de la Bassa, a la gespa d'accés prohibit que emmarca el riuet, aprofitant un sol de començ de febrer. Mastega a poc a poc un entrepà de tomata i enciam i tanca els ulls, per veure si aconsegueix despertar-se al seu pis del carrer Bonet i Duran, allà a Sants. Ja s'ho pensava, que no funcionaria. De totes maneres fa massa fred i no aconsegueix quedar-se

dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 16

quieta. Per poder creure que s'ha relaxat, no ofega cap dels badalls que l'ajuden a assemblar-se a ella mateixa, mandrosa i lenta. Es queda encara mig minut estirada a la vista dels que caminen més amunt del riu, a tocar de la Poste, però no arriba a imaginar que ningú la reconegui. Li reca no poder badallar una mica més, per retardar el moment de començar de debò el retorn a casa, el pitjor indret on pugui anar Bernadette Boher.

dia de l'os_5:Maquetación 1 06/07/22 13:26 Página 17

2

A l'autocar de la companyia Carrera Voyages —els de sempre, amb la carrosseria de color de crema anglesa i les butaques de fals cuir roig fosc foradades pels mainatges— el soldat que controla els papers dels viatgers que van fins a Prats de Molló somriu. L'olor i el cruixit del seu uniforme de tela blava precipiten Bernadette dins les muralles tancades del vilatge i veu com les pedres encara són molles de la mateixa pluja verdosa. Li ensenya el carnet d'identitat i el soldat no diu res. És jove, vigilar autocars és sempre feina de novençà, no la coneix ni ha sentit a parlar d'ella. Encara que la conegués, no li podria impedir de tornar a casa. Si poguessin impedir-l'hi ja l'hi haurien fet saber, un empleat del consolat de Barcelona l'hauria